

STORTINGET

Representantforslag 30 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen,
Ingvild Wetrhus Thorsvik og Grunde Almeland

Dokument 8:30 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen, Ingvild Wetrhus Thorsvik og Grunde Almeland om bekjempelse av transnasjonal undertrykkelse av eritreere i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Siden 1991 har Eritrea vært et militærregime og ettpartistat, styrt av partiet som i dag heter People's Front for Democracy and Justice. Det autoritære styret har ført til masseinnvandring fra Eritrea. Opp mot en tredjedel av befolkningen har emigrert siden selvstendigheten i 1991, noe som gjør Eritrea til det landet i verden med høyest andel flyktninger per innbygger. I Norge er det 24 676 eritreiske innvandrere, i tillegg til 8 162 nordmenn med foreldre fra Eritrea.

Det autoritære eritreiske regimet utsetter den eritreiske diasporaen i Norge og i resten av verden for omfattende undertrykkelse og kontroll – såkalt transnasjonal undertrykkelse. I sin orientering fra 2010 beskriver Landinfo det som at

«[k]ontrollen, oversikten og innflytelsen over eritreere i eksil fra eritreiske myndigheter er massiv og når inn til eritreere i alle verdenshjørner.»

Ifølge en forskningsrapport fra Proba samfunnsanalyse kan undertrykkelsen skje på mange forskjellige måter, inkludert vold og andre anslag mot personers fysiske sikkerhet, trusler, trakassering og diskre-

ditering, infiltrasjon, innskrenking av eller betingede konsulære tjenester, overvåkning, og svekking og misbruk av internasjonale rammeverk.

Man kjenner per i dag ikke fullt ut til faktisk omfang og faktiske konsekvenser av transnasjonal undertrykkelse mot eritreere i Norge. Man vet imidlertid at den foregår særlig, men ikke utelukkende, gjennom tre metoder:

1. Innkreving av diasporaskatt

Siden 1993 har Eritrea operert med en diasporaskatt på 2 pst. som skal innkreves fra alle eritreere bosatt i utlandet. 37 pst. av Eritreas bruttonasjonalprodukt kommer ifølge Det internasjonale pengefondet (IMF) fra denne skatten, som dermed utgjør en sentral inntektskilde for det eritreiske regimet. Innkreving av skatten er et av regimets viktigste verktøy for å kontrollere diasporaen. Eksempelvis kan konsulær hjelp som fornyelse av pass, betinges av at skatten er innbetalt. Også slektninger bosatt i Eritrea kan benyttes for å utøve press, gjennom for eksempel å begrense deres tilgang til offentlige tjenester så lenge diasporaskatten ikke er betalt. I Norge ligger innkrevingskontoret i Karl Johans gate i Oslo.

2. Foreninger arrangerer fester, festivaler og feiringer

Det eritreiske regimet står bak festivaler i utlandet for å kontrollere diasporaen og kreve inn penger. Det var en slik fest som ble arrangert i Bergen 2. september 2023 og i Ekeberghallen i Oslo 20. mai 2023. Eritreiske foreninger med tilknytning til regimet har også invitert høytstående politikere og et politisk ungdomsorkester fra Eritrea.

3. Kirker

Også eritreiske kirker i Norge blir brukt for å utøve den transnasjonale undertrykkelsen. En forskningsrapport fra Proba samfunnsanalyse fra 2020 har følgende funn:

«[M]ange av de norsk-eritreiske trossamfunnene oppfattes å være regimevennlige og politiserte, i den forstand at de underkaster seg den regjeringsoppnevnte patriarken, og at opposisjonelle medlemmer og menighetsmedlemmer som unnlater å betale to-prosentskatten blir frosset ut.»

Utfrysning kan ifølge rapporten videre skje ved at såkalt «uønskede» personer ekskluderes fra viktige sosiale sammenhenger i menigheten, som konfirmasjoner og lignende (Rapport 2020-3 Press og kontroll – En studie av økonomisk, ideologisk eller religiøst press med utspring i opprinnelsesland, rettet mot personer med innvandrerbakgrunn i Norge).

I «Rapport 2023-10: Transnasjonal undertrykking – begrepsavklaring og sektoransvar» konkluderer forskerne fra Proba samfunnsanalyse med følgende:

«Eksemplene og tilfellene som har blitt dokumentert, viser at transnasjonal undertrykking hindrer integrering og deltakelse i demokratiske prosesser for mange

diasporagrupper [...]. Transnasjonal undertrykking har potensiale til å utgjøre et betydelig samfunnsproblem i form av trusler mot norsk suverenitet, nasjonal sikkerhet, territoriell integritet og demokrati – i tillegg til de menneskerettighetsbrudd og overgrep det representerer for enkeltpersoner og diasporagrupper.»

Det er svært problematisk at mennesker som utvandrer fra et land med et autoritært regime, fortsetter å være utsatt for undertrykking også etter at de har emigrert. Eritreere som utsettes for transnasjonal undertrykkelse blir frarøvet muligheten for å leve et fritt liv i Norge, med fulle politiske og sosiale rettigheter. Det norske storsamfunnet kan ikke akseptere at eksiliritreere kan trakasseres, forfølges og bli avkrevd skatt fra regimet de flyktet fra.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sette i gang tiltak og utarbeide en handlingsplan for å bekjempe transnasjonal undertrykkelse av eritreere i Norge.

7. november 2023

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

Ola Elvestuen

Ingvild Wetrhus Thorsvik

Grunde Almeland